

ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Скриннік В.І., доктор філософії, доц.
Каленік К.В., канд. екон. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна

Відновлення готельно-ресторанного бізнесу України в повному обсязі можливо тільки після закінчення бойових дій. Перспективи розвитку цієї галузі будуть залежати від фінансових і безпекових умов, рівня ризиків, які варіюються залежно від регіону, а також від потреб і запитів населення та динаміки відновлення інвестицій.

Це підкреслює важливість дослідження проблеми готельно-ресторанного бізнесу для збереження його потенціалу, відновлення та динамічного розвитку в умовах повоєнної економіки.

До 2020 року сфера гостинності України була стабільною, потужною та самодостатньою галуззю, яка вважалася найбільш перспективною, як на національному, так і на світовому рівнях. Ця галузь ефективно підтримувала сектори туризму та відпочинку. Деякі заклади не тільки досягли стабільної прибутковості, але й заручилися підтримкою клієнтів завдяки відмінному обслуговуванню та індивідуальному підходу. Заклади гостинності пропонували послуги, що відповідали сучасним світовим трендам, а також впроваджували унікальні інновації у сфері гостинності та ресторанного господарства.

Перед початком кризи в Україні налічувалося більше 18 тис. закладів ресторанного господарства та більше 5 тис. закладів готельного бізнесу. Середній показник зростання при цьому становив 3,5-5,0 %.

Першим переломним моментом у сфері гостинності став 2020 рік. Змінився ринок готельних та ресторанних послуг, змусивши підприємців не тільки вдосконалювати свою стратегію, а й шукати способи збереження бізнесу, мінімізації втрат та реорганізації структури відповідно до вимог глобального карантину. Пандемія COVID-19 призвела до значного зменшення кількості підприємств, які залишилися на ринку, та кардинальної зміни їхньої діяльності. Більшість компаній у цій сфері не мали достатнього запасу стійкості, і жоден власник бізнесу не був готовий до кризових ситуацій такого масштабу. Додатковий тиск створювали штрафи за порушення карантинних заходів, а також втрата клієнтів і персоналу.

Військовий стан, введений у зв'язку із повномасштабним

вторгненням росії в Україну 24 лютого 2022 року, став надпотужним ударом для всього бізнесу. Кількість відкритих закладів ресторанного бізнесу різко зменшилася: у перший день війни їх кількість скоротилася удвічі, а вже через 3 дні працювало менше 20% закладів. До кінця березня ситуація почала стабілізуватися, і практично 40% закладів відновили роботу, особливо активно в тих регіонах, де не було бойових дій. Восени 2022 року більшість закладів вже відновили повноцінну діяльність.

Так, у готельному бізнесі під час перших місяців воєнного стану країни справді спостерігався ріст доходів. Це пояснюється тим, що багато громадян були змушені переселитися з небезпечних регіонів до більш безпечних областей України. Готелі та інші об'єкти гостинності надавали тимчасовий притулок, що збільшило запит на їхні послуги. Однак такий попит мав тимчасовий характер, завдяки стабілізації ситуації.

Розглянуті вище події причинили низку закономірних змін, які зумовили кризу в досліджуваній галузі:

- зменшення платоспроможності населення;
- значне зменшення туристичних потоків;
- зменшення інвестицій у розвиток та оновлення галузі;
- зниження обсягів туристичних подорожей.

Для подолання кризи у сфері гостинності у після воєнний час закладам готельного і ресторанного бізнесу варто розробити нові підходи до просування та реалізації своїх продуктів і послуг.

Подальший розвиток для готелів та ресторанів варто планувати, орієнтуючись на актуальний попит у туристичній галузі. В умовах війни особливу важливість набувають:

- розвиток історичного туризму;
- підтримка та розвиток рекреаційного туризму;
- діловий туризм;
- воєнний туризм;
- медичний туризм.

Повоєнні умови та впровадження концепції сталого розвитку індустрії гостинності в Україні потребують суттєвих структурних і концептуальних змін в економіці гостинності як на державному, так і на регіональному рівнях. Для переходу до сталого розвитку індустрії гостинності в цей період необхідно використовувати сучасні методи й інструменти.